

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanie popoldne, večerno izdanie pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 8 „ 60 „ 2-20
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanie.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne padajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Oglasi in poslanice
se računajo po pet-črtinah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je tiskati toca Gorien.
„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga zvezek „Soča“ in „Primorec“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsesletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet-črtinica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Dr. Šustersič — Klavžar.

Dan prvega maja letos je bil za slovensko klerikalno politiko kritičen dan prve vrste. Kajti na ta dan je bil general slovenskih klerikalcev, dr. Ivan Šustersič, v državnem zboru obsojen, da ima od žindre zamazane roke. Zbornici se je bilo odkrilo vse tisto nečedno spletkarenje dr. Šustersiča z njegovo „Gospodarsko zvezo“ proti kranjski kmetijski družbi, in zbornica ni mogla drugače nego varovati svoj decorum ter obsoditi „sv. Duha“, poosobljenega v jezuitski postavi dr. Johanna. Daleč po široširni Avstriji je donela ta obsodba, in razni listi so pisali politiske osmrtnice dr. Žindri.

Vsak drug neklerikalni poslanec na mestu Šustersičevem bi bil odstopil, ali on ne. Njegovi poslušni agitatorji po kranjskih farovžih so mu kovali zaupnice v imenu njegovih nevednih volilcev ter ga pridušali, da mora ostati še naprej državni poslanec. Tiste izjave in zaupnice so služile javnosti za slepilo, Šustersič pa se je za nje malo brigal. On, kot znan trmoglavček, si je bil vtepel v glavo, da ne odstopi, ker je vendar tako lepo, sprehajati se po cesarskem Dunaju in imeti na vrstici celo vrsto več in manj zagnanih poslancev. Mož je ostal in si mislil, da že preboli kako tisti moralni udarec, kateri mu je bil zadan v cvetočem maju. Igral je vlogo statista v poslanski zbornici, v svojem klubu pa dominiral in spletkaril proti tem preklicanim slovenskim liberalcem, kateri so razlagali v domovini jasno in brez ovinkov, kdaj pomeni za naš narod in za klerikalce posebej žindra s prvega maja na Dunaju. Vest si je kmalu potolažil. Pogledal je malce okoli sebe ter se namuznil patru Vencajzu, ki slovi radi svojega predobro znanega vinogradniškega društva, rimskemu doktorju Žitniku, ki drži dosti na častne besede, in zagledal je med svojimi privešenci tudi v solčni Gorici ogorelo lice semeniškega profesorja dr. Gregorčiča, kateri ima na vesti poleg drugega skrajno grdo in vsakega poštenega moža nevredno gonjo proti svojemu nasprotniku, kateri mu je priboril v našem javnem življenju vse one časti, na katere je bil toliko ponosen. S preresetavanjem je bil Šustersič zadovoljen in mislil si je: Naj pišejo tisti prekleti liberalci, kar hočejo, jaz

pa se le dobro počutim „unter uns Madeln“. V zbornici pa si navzlic temu ni upal nastopiti. Pehal je v osredje Povšeta, celo Poglačnika, katerega je inspiriral, kakor včasih njega inspirira sv. Duh! Sedaj pa so se ga lotile zopet muhe in sel je — kompromitiral slovensko vseučiliško vprašanje!

Ta politični mrtvec, ta velika nesreča za slovenski narod, je zopet govoril, in javnost se je začela z nova baviti s tem nepreoblečenim jezuitom, ki dobiva kar od kraja lekcijo za lekcijo od vseh strani. Najlepšo so mu dali slovenski visokosolci, ki so mu izrekli svoje zaničevanje.

Ali mož le ostaja ter si z zasmehom celemu svetu mane svoje ožlindrane roke. Klerikalna stranka ga drži po koncu, to je lista stranka, ki si ne tolmači pojmov: čast, poštenje itd. tako natančno, kakor neklerikalne stranke. Saj je v nasi deželi spravila v deželni zbor celo znanega defraudanta E. Klavžarja, ki se tudi ne gane s svojega mesta, akoprav leté nanj se tako opravičene pušice, pred katerimi bi vsaki drugi človek, ako ima le še trohico poštenja v sebi, zbežal ter se skril.

Ne moremo sicer na sploh primerjati Klavžarja z dr. Šustersičem, ali mutatis mutandis bi se pa le kaj dobilo, kar bi morda zjednačilo tega malega in onega velikega jezuita. Prefrigana sta oba, ali Klavžar je bolj prefrigan od Šustersiča. Dr. Šustersič si je bil dovolil le eno „manipulacijo“ z „Gosp. zvezo“ proti kmetijski družbi, in že ga je zadela kruta usoda v javnosti — naš Klavžar pa je peharil ljudi ter si dovoljeval prav grde in nepoštenne manipulacije, ali nič se mu ni zgodilo do poslednjega časa, klerikalna stranka pa je celo dvignila tega defraudanta do časti deželnega poslanca. Mož je priznan spletkar in ruvač, ki s svojo porabnostjo in prefriganostjo krije svojo kosmato vest, ter se ga radi tega poslužujejo klerikalni Slovenci in so se ga posluževali tudi Lahi, zlasti Pajer, kateremu pride prav morda celo kot poslanec?!

Ubogega Šustersiča so obsodili v državnem zboru že radi žindre ter ga vpisali v register političkih mrtvecev, — kaj pa se zgodi s Klavžarjem? Sedaj pretresajo v naši javnosti vprašanje, ali bo overovljena izvolitev Klavžarja? Nekateri Slovenci menijo, da bo overovljena, ker Lahi ne bodo

imeli nič proti temu, češ, Klavžar je Slovenec, kaj nam torej on mari? In čim večjega lumpa pošljejo Slovenci v deželni zbor, tim slabše za nje, tim bolje pa za Lahe. To zveni čudno in naravnost neverjetno se nam zdi, pa bi obveljal tak razlog, ki bi nikakor ne bil časten, in Lahi bi se pokazali v jako čudni luči!! Slepjarji in defraudanti ne tičejo v pošteno družbo, kamo-li v deželni zbor! Kje bi bili najprimitivnejši pojmi o časti, in kje bi bil decorum zbornice?!

Odperto je torej vprašanje: Kaj doživi defraudant Klavžar, ako se predrzne stopiti v zbornico? Ali ga ta zbornica potrdi ali pa mu pokaže že takoj na početku — pa draistične nego 1. dan maja dr. Šustersiču! — vrata, katera vodijo iz zbornice?!

Stali homo torej, ko se otvori deželni zbor, pred važnim velepomembnim trenutkom, kateri nam pokaže moralno vrednost naše deželne zbornice. Kajti ako potrdi Klavžarja, potem se zgodi čin, da pride penzionirani deželni asistentek, ki je ponoverjal in sleparil v deželni hiši, vanjo kot poslanec in celo kot odbornik!! Kaj takega pa je menda vendar nemogoče celo v deželi neverjetnosti!! Proti takim nakanam klerikalizma se mora vprijeti vsak pošten človek, in v toliko večji meri zbornica, ki je javno pozorišče narodnih zastopnikov cele dežele! Decorum te piše na dnevni red kot prvo točko: Klavžarjev „1. dan maja“, na katero mora slediti Pajerjevo konstatiranje: è accettata!

DOPISI.

Iz cerkljanskih hribov, začetkom decembra. — Slabo se nam je obnesla volitev volilnih mož za deželnozborske volitve, ker je še dosti takih mož, ki so od zunaj možje, znotraj pa babe. Pa ko bi bile naredile vse občine tako, kakor Ravne, pa bi bila zmaga velika. V Ravnih je bilo 9 volilcev, pa samo eden je klerikalne stranke. Sveda g. nunc tudi. Dobro pa smo bili plačani poslednjo nedeljo pri krščanskem nauku tisti, ki smo volili na napredno stran. Nunc je imel nauk o ptujem grehu, ter je pravil, kako grešijo ljudje ter so deležni tujega greha. Gredo možje na volišče pa volijo brezverske in nesposobne možje. Berete in naročujete brez-

verske časnike, pa še celo v večjem številu jih naročujete, da jih znašate po hišah, in da udrihate po duhovnih. — Kako držite uha po koncu, kadar Vam kdo bere iz krivih časnikov zoper vero! V cerkvi pa spite, kadar se oznanuje božja beseda. —

Ali kaj hočemo? Dandanašnji nunci obrekujejo v cerkvi, kakor v časnikih. Je rekel gospod, da znašamo brezverske časnike po hišah. Poglejmo, kaj pa nunci delajo? Na sv. Uršule dan so šli gospodje v Jageršce na kosilo. V neki krčmi pri Želinu pa so pustili na mizi „Gorico“, vulgo „Norico“. Neki deževni dan je prislo 8 delavcev v tisto krčmo in so brali tisto „Gorico“, ki je oponašala neko osebo, ki nekaj težko govori. Pa so se vpraševali, ali imajo nunci take časnik za katoliški, ko tako ljudi oponaša?! — Pravi g. kurat v Ravnih, da ljudje spijo, kadar se beseda božja razlaga. Kako pa bomo tistikrat spali, ker je nihče ne razlaga, ker se vedno le zabavlja in obrekuje, in kadar ne ve drugega nič povedati, pa začne: Sem že večkrat rekel, da . . . popravo stare cerkve ne naredim nobene . . . koraka. Ali ga pa zdaj pogledite, kako je na dan volitve pospešil svoje korake. Sveda debola glava in velik trebuh, tudi korak težak! Ko je stopal skozi Čelo in čez Dolgobrdo, se je svet potresal, ker je bila zmuzla zemlja. Dol v Čelu so bili 3 možje, ki so poslušali, kaj da bo, ker se tako potresa; pa kar naenkrat zagledajo črno suktnjo s težkim korakom. Možje so se zasmeli in so rekli: No, zdaj je pa že strah pri kraju. Kadar pride do ceste k nekemu kozolcu, se vstavi in popravi nekaj okoli sebe, potem pa pravi: Bog nam daj zmago! Potlej homo že še živi! — Uha so povsodi za poslušanje.

Otalež, dné 6. dec. 1901. — Spostovani gospod urednik! Vam naznanjam nekatere novice iz naše vasi.

Strašno je slišati, kako se naš nunc jezi na može, ki so volili za narodno-napredno stranko. Prigodilo se je, da je dobil neki naprednjak otroka. Ker ga je nesel na krst, tudi naprednjak, je zakričal vikar Vester nad možem, ki je držal otroka pri krstu:

Nosite ga Gabrščeku, ki ste na narodno stranko volili, da ga bode krstil. Mož je bil ves preplašen; zatorej si ni upal nobene besede izgovoriti, ker se ga je bal.

— 180 —

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.
(Dalje.)

Hotel bi pozdraviti tvojo soprogo še enkrat z besedami, s katerimi sem jo nekdaj pozdravil v Aulovi hiši: »Videl sem mnogo in premnogo sveta, toda tebi enake ne poznam.«

Ako je torej duša nekaj več, nego si domišljuje Pirron, pa prileti moja duša k vam na poti za morje ter se vsede na pragu vaše hiše v podobi metulja, ali kakor Egiptčani verjamejo — v pogobi skobca. Drugače ne morem priti.

A dotlej se vam naj Sicilija spremeni v hesperidski vrt, naj vam poljske, gozdne in vodne boginje nasujejo na pot cvetja in po vseh kōtilih nad stebričjem vaše hiše naj se zagnezdiijo beli golobje!

XXXI.

Petronij se ni motil. Dva dni pozneje mu je poslal mladi Nerva, ki mu je bil zmerom prijateljski udan, v Kumae svojega oproščenca s poročilom o vsem, kaj se je godilo na cesarjevem dvoru.

Petronijeva smrt je bila že odločena. Drugega dné proti večeru bi imel biti poslan k njemu centurij s poveljem, naj ostane v Kumae in ondi pričakuje daljših povelj. Drugi poslanec, odpravljen nekoliko dnij pozneje, mu je imel prinesiti obsodbo na smrt.

Petronij je sprejel oproščenčeve besede povsem mirno ter dejal naposled:

»Donesi svojemu gospodarju jedno mojih vóz, katere ti dajo pred odhodom. Reci mu v mojem imenu, da ga zahvaljujem iz vse duše, ker na ta način mi bo mogoče prehiteti svojo obsodbo.«

In nakrat se je jel smejati, kakor človek, kateremu je šinila v glavo krasna misel, ter se veselil, da jo hoče v kratkem izvršiti.

In še tega večera so se razškrpili njegovi sužnji, da povabijo vse v Kumae prebivajoče augustijance in augustijanke na gostijo v zalo vilo „arbitra elegantiae“.

On sam pa je ves popoldan pisal v svoji knjižnici, na to se je skopal in potem zapovedal svojim sužnjicam, naj ga ogrnejo z najzalšo obleko, in naposled je zal in krasen, podoben bogovom, odšel v triklinum, da s svojim večšim očesom pregleda vse priprave, in potem pokukal tudi na vrt, kjer so dečki in mlade Grkinje pletli vence iz najzalših cvetic za ta večer.

Na njegovem licu ni bilo razbrati ni najmanjšega nemira. Družina je poznala samo po tem, da bo ta gostija nekaj nenavadnega, ker je zapovedal, da se naj dajo nenavadne nagrade onim, s katerimi je bil zadovoljen, kakor tudi zelo lahke kazni onim, ki ga niso zadovoljili s svojim delom ali so si že kedaj poprej zaslužili kakšno kazen. Ukazal je, dati pevcem in igralcem na citre naprej obilno plačilo, naposled pa se je vsedel na vrtu pod bukev, skozi katere listje so prodirali solnčni žarki, razprostirajoči se v svetlih pasovih po zemlji, ter pozval k sebi Euniko.

Ona je prišla, oblečena v belo opravo, z mirtovo vejico v laseh, zala kakor Karita. Posadil jo je poleg sebe, se lahko dotaknil njenih senc ter jo jel ogledovati

s tako ljubeznijo, s kakoršno večšak ogleduje kak božanstveni kip, ki je ravnokar prišel izpod mojstrovega dlestva.

»Eunika!« reče ji, »ali veš, da že davno več nisi sužnja?«

Ona ga pogleda s svojimi mirnimi, kakor nebo modrimi očmi ter pokima z glavo.

»Sem, gospod, že zmerom,« odgovori.

»Ali nemara ne veš,« nadaljuje Petronij, »da ta vila in ti sužnji, ki ondi spletajo vence, in vse, kar je v njej, tudi polje in črede, vse je od današnjega dné tvoje?«

Na te besede Eunika odstopi nakrat od njega ter od presenečenja pomežikuje z očmi. Čez nekaj časa ji prebledi lice kakor platno — on pa se ji je tiho smehljat ter naposled rekel samo jedno besedico:

»Dà!«

Nekaj časa sta molčala in samo lahek vetrič je zibal listje na drevesu.

Petronij si je zares mogel domišljevati, da ima pred seboj kip, izklesan iz belega mramora.

»Eunika!« spregovori, »hočem imeti prijetno smrt.«

A deklica, pogledavši ga s smehljajočimi očmi, zašepeta:

»Poslušam te, gospodar.«

Na večer so gostje, ki so pogostoma bili pri Petroniju na gostijah ter videli, da so v primeri z njimi cesarjeve gostije bile dolgočasne in barbarske, dohajali kar v četah, toda nihče si ni domislil, da bi to imel biti poslednji „symposion“.

(Dalje pride.)

Druga je, da je g. Vester zapodil agitiral cerkvenika po hribih. Dal mu je svojo zakrivljeno palico in mu je naložil, da je govoril, da če narodna stranka zmaga, ne bode več duhovnikov, da bi poročevali; hode le tako, da se bodo le za par let poročevali možje, in da ne bode nobene vere več na svetu. Potem jo je pa popihal čez grič cerkvenik. In to je tretja novica. Prednji večer, kakor je bila volitev, je g. Vester vse volilne može skupaj sklical v gostilno k Jerebu v Olaležah, in jim je dal piti, kar so ga mogli spiti vina. In jim je pravil, kako bodo volili Gregortiča....

Volilni mož g. Respet pa ni hotel hitro iti gor; je pa zagnal hitro enega fanta ponj, da mora hitro iti gor. Respet pa ni hotel iti; je rekel, da ne gre in je ležal na peči. Ko pride fant nazaj, je povedal, da noče iti; ali je bil hud g. Vester, je hitro zagnal pa eno deklico Jerebovo, da naj gre ponj in ji je napovedal, da če ne pride gor, da se mu bode tako zameril, da ga ne bode nikdar lahko videl.

In tisti dan, ko je bila volitev, pa ni hotel iti volit g. Respet v Olaležu; se je šel zapreti v eno sobo, in potem ko ni hotel iti, so sli trije agenti ponj, dva Cerkljana in g. Vester, ter so ga spodili iz zaprte sobe, da je moral iti volit. —

V Cerknem je tudi strašno udrihal g. Vester in agitiral, da je bilo kaj posebnega. Kaj nima nobenega bolj potrebnega dela? Naj si malce sprasa svojo vest!

Ponikve, 7. dec. 1901. (Klerikalna brezbožnost in divjaštvo. — Par besed v odgovor dopisniku s Ponikve (P) v „Prim. Listu“ z dne 5. dec. t. l.) — Na komando našega „slavnega“ g. nuncu se je zvršil tukaj na Ponikvah skandal. Eto ga! Dne 5. t. m. to je na dan zmage črne teme v Tolminskem okraju so stiri naši klerikalci na čast Čaheju dve uri pritrkovali na naše zvonove, da je bilo veselje. (Kdo je plačal zvonove?) 1) je bil naš prevzetni mežnar oziroma orgljar; pa tako da se Bogu smili! „Kofe“ in zganje so pa zraven pili: Mežnar, njegov polubrat in nekdo drugi, kateri ni vreden imena. Nunc pa je bil „ginjen“ kar dva dni. — Veščaki pravijo, da mežnar se pedala ne pozna, in kot cerkvenik nima nobenega jamstva za cerkveno premoženje, pa vender hodi ta napuhljeni prevzetnež po nasi vasi, kakor da bi bil pojedel vso modrost celega sveta. Drugi klerikalni brezbožnež je bil mežnarjev polubrat, kateri je še pred puletom proklinal našega nuncu ter mu med drugim psovkalni metal pod nos „črni far“. Ljudje po celi občini so bili do skrajnosti razburjeni; tolažili so se le s tem, da vsi ti nunčevi skledolizniki niso vredni toliko, da bi umazano peto obrisal ob nje. Kdo je kriv, da vera peša? Gosp. nunc, le tako naprej! Pride ura, ko boste tudi Vi dali račun od Vašega hudobnega življenja! Nasi občani pravijo: Nesrečne Ponikve, o, da je mogel priti ravno Kodromac v našo mirno občino! Jaz pa pravim: Kuge, lakote, vojske in Kodromaca reši nas, o Gospod!

„Gosp.“ klerikalni dopisnik v „Prim. Listu“ citira lepo po vrsti neki dopis s Ponikve v „Soti“ ter gladi in lika tistega debelega Aplenčerja ali kakor ga on imenuje „Uplenčerja“. Pozabil je pa povedati, da v istem dopisu stoji tudi, da je št. Vidkogorski „apotekar“ „plačal svojim podrepnikom 20 litrov vina!“ Tuli pa na vse prelege, da je na Ponikvah teklo vino in zganje kakor voda. „G.“ dop.: Prosim dokazov! Kar pa zadeva „Uplenčerja“, bodi povedano, da je on sam potrdil, da je nekoliko na debelo otesan. „Kar je naše „kalašče“ rodovine, smo vsi nekoliko debeli.“ To so doslovno njegove besede. Priporočam pa „g.“ dopisniku, da naj se enkrat skrije pod mizo, drugače jaz izvečem še marsikatero iz fantovskega življenja nekoliko debelega „Uplenčerja“ na dan. Toliko za danes. Če bo „g.“ dop. iskal, pa tudi se dobi.

Naprednjak.

Na Svinah. — Dne 5. t. m., to je na dan volitev kmetskih občin, smo imeli jako čuden, strašen večer. Bril je ostri sever, da se niti živa duša ni upala prikazati iz tople sobe.

Čulo se ni niti človeškega, niti živalskega glasu, vse je slo k svojemu počitku. A kar naenkrat se začuje v nočni tmíni, kakih 5 minut nad Suzidom, na tako zvani „Veliki grivi“ strašno rjovenje in tulenje, katero ni bilo podobno niti živalskemu, niti človeškemu glasu; podobno je bilo, kakor bi rjoveč lev ter volk plašil vse žive živali, ali kakor bi hudobec imel ondi zbrane vse svoje

podložne, da bi kalili nočni mir ter plašili verne ovčice. Ali čujte in strmite, to so bili — klerikalni Suzideci, skrivnostno sladko ginjeni, prav na katoliški podlagi! Vrhu vsega rjovenja in tuljenja so zabavljali proti tukajšnjim naprednjakom ter proti prvakom narapr. stranke, češ: zdaj pa pogledajte, kdo je zmagal!

Po mojem mnenju bi bilo bolje, da bi se malo bolj pobrigali za svoj zvonik ter za svoje zvonove, kateri so najslabši v celem okraju; in da bi odpravili tako zvane „krošnje“.

Kadar jim je pa mraz nekoliko pregnal alkohol iz glave, tedaj so eden za drugim, tresot se od mraza, zapustili „Veliko grivo“.

Gotovo mora biti ponosna klerikalna stranka na take pobožnjake!

Radovedni smo, kaj poreče g. Vuga tem „odličnjakom“. Naprednjaki.

Is Kala. — Kakor smo že nekaj slišali, pa le tako površno, v zadevi glede ceste od Grgarja do Bat, Banjsic in do Vasi Berhalča. Torej le do roba Kala. In potem iz Berhalča v Lokovec in do Čepovana in nazaj od Berhalča v Avče. Tako, da do Kala je le ne bode. Pa se nam čudno zdi, kako je moglo do tega priti, ker je starasinstvo že sklenilo, da bi se zgradila od Grgarja v Kal in iz Kala do Avče, in v ta namen prevdarilo po 10% za načrt teh cest. Ako se pa bode tako delovalo, da do Kala ne pride, tako smo prisiljeni vpreti se proti temu z vsemi močmi. Kar mislimo, to se tudi zgodi.

Če je res, da se bode tako gradila ta cesta, lahko rečemo cestnemu odboru, da ne pozna sveta. Vprašamo: Kdo bode vozaril in kaj po tej cesti iz Berhalča v Avče, in tudi ne bode ta cesta nikomu v korist.

Zakaj ne bi prišla skozi Kal in iz Kala v Avče, ker bi koristila celi kalski občini in tudi gorenjemu koncu Lokovca. Tukaj imamo prav veliko reči za prodaj, nastejem le nekaj kakor seno, krompir, repo, fižol, jabolka in tudi les in še drugo. Ker pa nimamo ceste, mora vse to doma ostati ali pa se prav po ceni da, kar bi kmet prav lahko prodal, da bi vsaj ložje davke plačal in ložje živel. Tudi iz Gorice v Kal se prav dosti blaga pripravi, ali večinoma moramo nositi ali pa v štacuni drago plačati, ker jih preveč stane vožnja.

Torej prosimo cestni odbor, da bi to cesto predrugačili, da bi prišla tudi k nam, ker smo je zelo potrebni. Tudi pomagali bomo v podporo, in gotovo bode cela občina zadovoljna.

Gabrje, začetkom decembra. — Št. 47. „Prim. Lista“ vpije znani nam človek proti pohujšanju. — Tisti, o katerem govori, je bil resnično v bolnišnici v Trstu, radi boleznin na očeh. Njegov rajni oče je bil velik prijatelj g. nuncu, in je bil tudi mnogo let bolan na očeh. — Čudno, velik prijatelj nuncu in vseeno bolan!

Dopisnik laže, da je učil oni svoje sine vpiti „Živio Tuma“ itd.; naj mu dokaže, kar trdi, drugače ostane lažnjivec! In če bi bil res učil oni svoje sine tako, kaj bi to njega, dopisnika, brigalo?!

Žalubog, da so nekateri ljudje nesrečni in da jih bolezen tlačí. Kedo je pa kriv, da je n. pr. g. kurat Bratina prišel v tako nesrečo, da je ob edno roko in ob edno oko. Ali je bil tudi on liberalec, brezverec? Kedo je kriv, da je sorodstvo g. Marka Valesa, kurata v Branici, tako bolno na očeh? — Zdaj pogledjmo naše klerikalno bando. Zakaj trpi neki prvi nasprotnik „Sote“ in „Primorca“ na neozdravljivi boleznin?!

Nekdo je vedno pri masi v zvoniku in tega nunc ne vidi, da se druge pohujšuje in med službo božjo preštevata karte od „cvika“ in zavziva tobak (dober tek!). No, pogledjete jih klerikalčke ali takozvane „farske metle“, to so vam vzgledi! Ali g. nunc se ne ozira na to, samo da se drži njegovega fraka. Prvi večer, ko je prišel v našo občino, je obljubil, da se ne bo vtikal v politiko. Ubogi siromaki, kaj hočemo; saj je tudi jež obljubil lesici zvestobo; tako se je pri nas tudi uresničila ta pravljica. Dokler je bil v Mirniku, se je lizal, sedaj se pa Gabercem za hrbtom oblizuje. Za danes zadosti, g. kurat, pa kar nič se ne jezite, ko bode to prečital, in ko bode na prižnici pridigal, kar ste čital, ne preveč tolči z ного, da se prižnica ne vdere in se ne uresničuje besede sv. pisma: „Sedaj me vidite in kmalu me ne bote več videli.“ Na svidenje.

Šmarje, 10. dec. — Podpisani izjavljam, da sem volil in delal vse le iz prepričanja in ne iz strahu pred kom, kakor piše dopisnik v zadnjem „Prismojencu“, skrit pod

črkami A. G., da sem dolžan „Gor. ljud. pos.“, kar pa ni res.

Omenjeni dopisnik je torej ostudni obrekovalac in nesramni lažnik ter v obrekovanju in laži cel naslednik znanega šmarjskega mešetarja, v laži ga pa še daleč prekosi. Filip Stubelj l. r.

Is Črnič, 9. dec. S pomočjo batujskega župnika se je posrečilo našima duhovnikom, našim ključarjem, mežnarjem in podrepnikom rešiti sveto vero v našem županstvu! Koliko plačilo čaka za to „zavedne“ ali bolje zavedene volilce z Ravnij in Črnič! Le izvolitvi poslancev Berbuča in Grča se imamo zahvaliti, da se stoje po koncu naše cerkve v Črnicah, Batujah, Selu in na Ravnem. „Brezverca“ Lokar in Zega bi jih že gotovo podrla. Res podlo je, kako se more ubogega kmeta tako oslepariti za njegovo volilno pravico, to jedino pravico, katero se ima. No, na katoliški podlagi je tudi to dovoljeno.

Kmetski zastopniki so poslanci farbar Berbuč, vitez Gredolčič, župnik Grča in znani Klavžarček. Ravenski in Črniški posestniki, pomislite in gotovo pripoznate, da 18. novembra niste bili zavedni katoliški volilci ampak zavedeni, zapeljani farovski volilci!

Pošteno so vas vodili gospodi nunci in njih lovski psi. Uboga naša podžupana Lojka, kam sta zašla? Kdo bi boljše zagovarjal vase kmetske potrebe? Lokar in Zega ali Berbuč in Grča? Berbuč je našemu naprednemu gospodu županu od neki priliki zagnal v obraz besede: „Jaz razdejam vaše županstvo“. Lepa podžupana in lep občinski starešina „Vipavček“, ki se v polu svojega obraza pehajo za izvolitev takega poslanca, kateri jim hoče razdejati županstvo. Res lepo so vas nafarbali gospodje nunci, da je vera v nevarnosti, da ste jim zato pomagali zapeljati se vse naše dobre Ravence in ostale posestnike iz Črnic, izjemi dveh. Pogledjete, kaj dela vaša klerikalna stranka, t. j. vaši poslanci, za katere ste se vi pehali, z vašim županom, katerega kandidira veleposestniško društvo v deželni zbor. Še njega hočejo voditi za nos ravno tako, kakor so vas in druge naše posestnike iz drugega in prvega razreda. Mi ničarji bi se gotovo ne pustili tako farbat. Berite vaš evangelij „Gorico“, berite v oglasu veleposestnikom, kjer bode te brali črno na belem, ako bode izvoljen za deželnega poslanca vitez dr. Tonkli v trgih, bodo naši volilci volili gospoda župana Leopolda Bolko. To je farbarija. Oslepariti in pridobiti hočejo gospoda Bolko v svoje klerikalne namene. Ali ne vjamejo ga, ker ima glavo in razum na pravem mestu, ker ni tako zaslepljen od farovskih kosti kakor njegova podžupana in starešina Vipavček. Gospod župan je napreden in se ne pusti „futrati“ z lažmi in kostmi iz farovža. On noče biti za peto klerikalno kolo v deželnem zboru in se klerikalcem lepo zahvaljuje za njih dobrote. Torej se-le potem bi njega volili, ako bode izvoljen ostareli in onemogli vitez Tonkli v trgih. Nam Črničkovcem in tudi sploh Vipavcem je več naš napredni župan Bolko, kakor pa sto obrabljenih Tonklijev, s katerimi se hočejo Gredolčič, Grča, Berbuč in Klavžar le igrati in jih voditi za nos. Ali ste razumeli, gospod Tone!

Prepričani smo, da prodre naš gospod župan v veleposestvu brez milosti naših farovžev, ker on noče biti skledoliznik v družbi Lojkačev in Klavžarjev ampak prost napreden poslanec, kateri se bode odločno in neodvisno boril v deželnem zboru za naše kmetske potrebe in za potrebe našega ajdovskega okraja. Upamo, da nam gospod župan zbrise ta madež z naše občine, katerega so nam naredili naši duhovniki s tem, da so zalovili Lojkače in Vipavčka na lov po Ravneh in Črnicah, da so polovili vse Ravence in Črničkovce in zmagali pri prvotnih volitvah v deželni zbor in pripomogli največim nasprotnikom našega županstva in našega gospoda župana do zmage. Kmet.

Domache in razne novice.

Gg. naročnikom in somišljenikom. — Leto se bliža h koncu. Povedali smo že večkrat, da le točni plačniki naročnine so naši podpiratelji in vzdrževalci. Radi tega prosimo vse one gg. naročnike, ki nam kaj dolgujejo, da blagovolijo to poravnati do konca leta, in ako le mogoče, plačati naročnino tudi za naprej.

Zajedno se obračamo do vseh gg. naročnikov, ki so z naročnino v redu, da se nas spomnijo sedaj k novemu letu ter nam doposljejo naročnino za prihodnje leto. — Redno je pri listih, da se plačuje naročnina naprej, ker le na ta način je mogoče vstre-

zati z listom vsestransko ter skrbeti za zadovoljivost citateljev.

„Soča“ ostane tudi za naprej prvoboriteljica za naše narodne svetinje ter nevstranska bojovnica proti vsem onim, ki tirajo naše ljudstvo pod jarem črne internacionale, vlade in Lahov. Vse naše somišljenike pa prosimo, da širijo nas list ter nam nabavljajo novih naročnikov, ker s tem delajo za dobrobit našega naroda, ko vžigajo luč spoznanja med njim. Širenje našega lista med ljudstvom pomeni velik del našega trdega boja za napredek. In kadar se ta boj prime ljudstva se intenzivneje nego doslej, potem odklenka med njim nadvladi vseh pijavk in robstvu, v katerem nas tišče naši narodni nasprotniki s slovenskimi brezdominci vred.

Gg. naročniki in somišljeniki! Izvolite vpoštevati te besede in skupno pojdmio na delo za svobodo, omiko in napredek!

Gg. odjemalce naše tiskarne si dovoljujemo opozoriti, da se bližajo božični prazniki in novo leto, ko marsikdo potrebuje posetnic ali drugih tiskovin. Navadno pa večina naroča zadnji hip, da je skoro nemožne, vsem točno postreči. Prosimo torej uljudno, da vsakdo premisli, kaj bo potreboval in takoj naroči.

Vozni red železnice in parnikov. — Kdor izmed naših naročnikov se ni prejel tega voznega reda, prosimo, naj nam to naznani, da mu ga takoj doposljemo, oziroma nam blagovolijo tudi imenovati kraje, kamor bi ga lahko se poslali, kjer bi, razobešen na vidnem kraju, služil občinstvu.

Kot prikladno božično all novoletno darilo priporoča „Goriška Tiskarna“ A. Gabrček elegantno vezano „Vstajenje“, roman v treh delih, spisal grof Lev Nik. Tolstoj, izdano v snopičih 94—105 „Slovenske knjižnice“. Cena kron 4-60, po pošti 30 vin. več. Pošilja se proti povzetju ali naprej poslanim zneskom. — Na zahtevo pošiljamo cenik naših izdaj zastoj in franko.

Pevski zbor pevskega in glasbenega društva v Gorici priredi dne 15. jan. 1902. ples v veliki „Dreherjevi“ dvorani. Svirala bode vojska godba 14 mož. Razposiljala se bodo posebna vabila. — Opozarjajo se sl. društva v mestu, da blagovolijo uvaževati ta dan pri prirejanju svojih plesov.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala g. Franja Stantič 45 K 60 h v Pevmi, katere so darovali sledeči gospodje in gospe: Ivan Kumar, kurat 5 K, Anton Pintar 5 K, Katarina Primožič 2 K, Marija Figelj 3 K, Terezija Klanjšček 2 K, Jozef Figelj 1 K, Andrej Drufovka 1 K, Karol Primožič 1 K, Frau Mikulus 1 K, Anton Grammer 2 K, Ivan Mikulus 1 K, Karol Figelj 1 K, Angel Mikulus 3 K, Vincenc Komavli 1 K, Josip Čuk 1 K, Jakob Mikulus 2 K, Marija Breščak 2 K, Josip Šviligoj 2 K, Anton Kodrmac 2 K, Baronovka Teuffenbach 2 K, Terezija Hlede 60 vin. Prijazni darovalci na zenitovanju 5 K.

Blagohotnim darovalcem najprisrčnejšo zahvalo. — Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.

Poštna vest za božične praznike. — Oddaja tovarin bo odprta od 17. do 24. incl. od sedmih zjutraj do sedmih zvečer. Izročba tovarin od 20. do 25. incl. od osmih zjutraj do 7. zvečer.

Opozarja se nadalje stranke, da priložijo zavoju še en naslov, katerega se uporabi, ako se slučajno zgubi že nalepljeni. Da odide zavoj gotovo na dan, ko se ga odda, ga treba prinesiti na pošto do 2. pop.

Smrtna kosa. — V terek so položili k večnemu počitku zemске ostanke g. Julija Julianija, vpokojenega c. kr. kancelista ter posestnika v Vipavi. Pokojnik je bil zvest narodnjak ter značajan mož in kot tak na sploh priljubljen. Doživel je starost 70 let. Bodi mu lahka zemlja domača!

Nov deželni zbor. — Na slovenski strani: dr. Tuma, zastopnik trgov; dr. Treo, Štrekelj, Gregorčič, Klavžar, Berbuč, Grča, zastopniki kmečkih občin; Jakoncič, Bolko, Klancič, zastopniki veleposestva. Med temi je 5 novih poslancev.

Na laski strani: dr. Venuti in dr. Graziadio Luzzatto, zastopnika mesta Gorica; dr. Marani in Holzer, zastopnika trgovske in obrtne zbornice; conte Valentinis in Naglos, zastopnika furlanskih trgov in mest; pl. Doktor in Michieli, zastopnika kmečkih občin; dr. Pajer, dr. Verzeznassi in conte Panigai, zastopniki veleposestva. Med njimi 3 novi poslanci.

Volitev v veleposestvu. — V sredo ob 10. uri je pričela volitev treh zastopnikov našega veleposestva za deželni zbor. Društvo veleposestnikov je proglasilo za kandidate gg.: Bolko Leopold, Jakoncič Anton in Muha Anton. Na shodu, ki jih je proglasil, je bilo 36 veleposestnikov. — Kakošno stališče je zavzela narodno-napredna stranka, je pač znano. — Drugače klerikalci. Dr. Gregorčič je sklical shod, na katerem so bili celi trije veleposestniki poleg proglašenih kandidatov. Vendar je bil toliko predrzen, da je apeloval na veleposestnike, naj volijo kandidate, katere so sami postavili. — Veleposestniki v Brdih so zavzeli neko posebno stališče, narekovano po lokalnem patriotizmu: hoteli so od treh dva Brica. Tako so mnogi nehoté drli pod farovško komando. — Klerikalna lista je bila: Jakoncič, Klancič, dr. J. Tonkli. Klerikalci so iz previdnosti sprejeli

tudi gosp. Jakoncica, ker je predsednik društva veleposestnikov. Kaj je počela pred leti „Sloga“ proti njemu, kaj je pisal in govoril dr. Gregorčič, to je pač znano čitateljem „Soče“.

Klerikalci so napeli vse sile. Vzdignili so na noge, ali pobrali pooblastila, vse klerikalne Lahe in aristokrate; vseh prav lepo stvelo.

Komisija je bila izvoljena tako, kakor je bilo določeno od društva veleposestnikov; tu se je večina že pokazala. Predsedoval je g. Jakoncič. Drugi člani so bili gg.: Ples, Faganelli, Muha (izvoljeni), Gruntar, pl. Reya in Monari (od vlade).

Prva volitev je dala ta vspeh:
Volilcev je došlo 135. — Dobili pa so:
Ant. Jakoncič 127
Leop. Bolko 76
Dr. Tonkli 65
Ant. Muha 64
Ant. Klancič 63
Dr. Abram 5

Prva dva sta bila izvoljena. Drugi ni dobil noben nadpolovične večine. Za tretjega poslanca se je morala vršiti nova volitev. (Ozja volitev bi došla šele potem, ako bi bila i ta brez uspeha).

Dasi je že odbila 1. popoldne, vendar se je vršila takoj nova volitev. Nikdo ni bil na to pripravljen. Mnogi naši volilci so odšli ali pa so šli na obed v zasebne hiše, da jih ni bilo najti. — Slučaj je hotel, da črki T in Z, ki sta volili zadnji, so skoro vsi klerikalci, a jih je največ. Vrh tega so zadnji volili (ker prej zakasneli) skoro sami klerikalci, — in ti vsi so stali v dvorani, naše volilce pa je bilo treba iskati. Konec je bil ta, da je dobil g. Klancič 56, g. Muha pa le 43 glasov, torej razlika 13 glasov in je bil izvoljen. Prav trije — Kraševci s 6 glasovi (pooblastila) so došli za hip prepozno; štiri druge smo našli ob sklepu volitve — a nekaj glasov je dobil g. Klancič od volilcev, ki so volili prvič g. Muho. (Briski lokalni patrijotizem). Razloček je nakrat tako velik, da bi sicer dobil g. Muha lepo večino.

Tako je torej konec ta, da so izvoljeni gg. Jakoncič in Bolko iz liste veleposestnikov in g. Klancič iz klerikalne liste. Do zmage pa mu ni pomoglo klerikalstvo, marveč lokalni patrijotizem volilcev iz Brd, od katerih bi marsikdo svedčano protestoval, ako bi kdo rekel, da je klerikalec. Ali bo g. Klancič to uvaževal? Zeleti bi to bilo v splošnem in njegovem interesu, saj i on ni klerikalec ter mu doma klerikalci le zgago delajo.

Klerikalci so hoteli na vsak način spraviti do zmage dr. Tonklija in tudi dr. Abrama, ker nimajo v svoji sredi — nobenega jurista, docim ima naša stranka dva odlična odvetnika, kar je v deželinem zboru potrebno. Toda prav v tem prizadevanju je klerikalna stranka propadla.

Obzaluemo, da ni prodrla cela lista društva veleposestnikov. S tem so veleposestniki skodili svoji organizaciji, kar v bodočnosti ne bo dvigalo njih ugleda. Ako g. Klancič v tem oziru kaj popravi, bo blagodejno vplivalo na ves položaj slovenske deseterice v deželinem zboru, kjer klerikalizma ne potrebujemo, ker more roditi le zlo za ves naš narod ob državni meji.

„Slovenec“ obsojen radi častikraje. — V večernem izdanju v torek smo že povedali, da je bil „Slovenec“ pred ljubljanskimi porotniki radi častikraje obsojen, in sicer šefredakter, katoliški duhovnik dr. Evgen Lampe, na 2 meseca zapora ali 1000 K globe, odgovorni urednik Rakovec pa na 10 dnuj zapora ali 100 K globe.

„Slovenec“, ta nadpastir v klerikalni žurnalisti, si je prislužil v sodni dvorani zopet enkrat naslov infamnega obrekovalca. Obrekoval je ljubljanske občinske svetovalce, župana, ljubljanskega državnega poslanca in še celo žensko telovadno društvo tako nesramno in izzivajoče, da prizadeži niso mogli drugače nego nastopiti pot tožbe. O občinskem svetu in o županu je pisal tako, kakor da sleparijo na magistratu, ljubljanskega državnega poslanca je slikal kot sovražnika cesarske hiše in veleizdajalca, o damah, ki se zbirajo v telovadnem društvu, pa je pisal tako, kakor da bi bile one vse časti vredne dame kake počestne vlačuge. Taki so pač vsi naši klerikalni listi, katere urejujejo duhovniki. Čast krasti, podtikati laž na laž, to znajo, v tem so mojstri. Ali kadar primes trdo kakega takega žegnanege lopova, pa se ti izmuzne s praznimi publicami, da ni mislil takoz itd. — „Slovenec“ ni hotel nastopiti dokaza resnice, ker pač ni imel ničesar, s čemur bi dokazal resničnost svojih trditve. In tako se je zgodilo, da je bil obsojen „Slovenec“ v občutljivo kazen.

„Slovenec“ je vzor goriskemu „Prismojencu“, ki v častikraji in lopovstvu ne zaostaja prav nič za svojim voditeljem, ljubljanskim „Slovencom“. Le ta „Prismojenc“, pod uredništvom duhovnikov, laže in obrekuje, da se kar kadi, vmes pa ti slepari nevednega čitatelja, za katerega je pisan, s sveto vero, da je sramota! Laž in sveta vera, kako se to strinja, kako mogoče zajedno rabiti taki dve orožji?! Ali pri klerikalcih je vse mogoče, ker se ravna po ligurijanski morali in po jezuitskem receptu: Namen posvečuje sredstva.

„Slovenec“, glasilo slovenske klerikalne stranke, je dobil torej v sodnijski dvorani zopet naslov infamnega obrekovalca. S to obsodbo pa je obsojena tudi cela klerikalna stranka toliko na Kranjskem, kolikor na Go-

riskem. Pa je tudi v istini stranka obrekovalcev, kar kažejo vsi njeni listi. Kdor pa obrekuje in laže, tisti tudi krade; zato se ni čuditi, ako nahajajo v njej zavetje tudi očitni sleparji. Pač ne spadajo drugam kakor: ali v Gradisko ali pa v stranko klerikalnih obrekovalcev.

Naši nunci in klerikalni profesorji v Gorici niso imeli v soboto nujnega posla nego iti volit dr. Venutija in Pontonija. Ta kandidatura Pontonijeva je bila postavljena le tako, da se je pokazalo, da je na laški strani vendarle še nekaj „neodvisnih“ volilcev, ki ne gredo slepo za Pajerjevo „Unione“. Teh laških klerikalcev pa je bilo tako malo, da le s pomočjo slov. nunccev in klerikalnih profesorjev so prišli do števila 68 glasov. — Da so se vtaknili slovenski klerikalci v to volitev, je sploh velik naroden skandal. Nikakega povoda niso imeli iti volit na primer Venutija, ki je župan v Gorici ter stoji kot tak na čelu proti-slovenski stranki v mestu, ki na magistratu noče poznati nobenega Slovenca ter nastopa tako kruto in brezobzirno proti slovenski soli v Gorici. — Ali, ali! Tu ne smemo pozabiti, da je dr. Gregorčič v svoji neskončni ljubezni do mestnih Slovencev vrgel v kot vprašanje o slovenski mestni soli ter se popel v „Gorici“ do gorostasne trditve, da se slovenskim starišem ne godi nikaka krivica, ako pošiljajo svoje otroke v Podturen v šolo. Gregorčič se je pridružil tu mnenju dr. Venutija, in za Gregorčičem seveda so šli tudi drugi mogočni slovenski klerikalci v mestu. In ker se zlagajo z njim, so ga šli celo volit. Venuti najbrže ni bil vesel teh glasov, marveč jih smatra kot vsiljene, katerih ne šteje, kar je z njegovega stališča le umevno. — Konstataovati moramo pri tem le to: slov. c. kr. brezdromovinci in kardinalovi hlapiči so šli volit laškega liberalca in sovražnika Slovencev? Kako se strinja to s protiliberalno „Gorico“, katero napolnjujejo po večini prav tisti slovenski klerikalci, ki spuste streljo in ogenj na nedolžne slovenske naprednjake?! Kaj je bila vera v nevarnosti, da so volili Venutija? Kaj jim je bilo o n reševal? — Skandalozno, kaj vse počno ti klerikalci!

S Pontonijem pa so menda hoteli izpodbiti izvolitev dr. Grazzadi Luzzatto. Tako neumni menda vendar niso, da so mislili, da se jim to posreči. Toliko menda vendar poznajo politični položaj in mišljenje med goriskimi Lahi, saj pridno vohunijo okoli njih! Torej je bilo jasno, kakor beli dan, da ne proderejo proti laškemu liberalcu dr. Gr. Luzzatto z drugim laškim liberalcem dr. Pontonijem. —

Kaj so torej iskali tam? Iskali so novo lopovstvo, da so mogli zopet udariti po naši stranki. Izmisliše so si te klerikalne buče, da stoji naša stranka glede volitev v mestu v zvezi z Lahi, in da oni gredo volit proti slovenskim naprednjakom, kateri hočejo pomagati dr. Graz. Luzzatto do zmage. Takega lopovskega podtikanja še nismo doživeli. Naša stranka ni stala v nikakvi zvezi z Lahi glede volitev v mestu, je ni iskal nikdo in nikdo ponujal, sploh nič ni bilo med nami in Lahi, in tudi ne more biti, ker Lahi ne potrebujejo nikake pomoči od strani Slovencev, mi pa se za te volitve niti zmenili nismo.

Ali tu pridejo klerikalci ter obdolže našo stranko zveze z Lahi — da so tako pokrili svoj naroden greh. Pokazali so z nova v soboto, da so brezdomovinci, brez vsakega poštenega slovenskega čuta, da se pa radi kažejo kot rešitelji vere, če tudi Belzebuba s hudičem izganjajo. Daleč so prišli ti možje, ti „čisti“ rodojubi, ti stebri rimske vlade! Stvari brez slovenskega čutila v srcu, stvari, od katerih se mora vsak čuteč Slovenec s studom obračati....

Grča nam piše: Slavnemu uredništvu lista „Soča“ v Gorici. — Prosim, da na podlagi §. 19. tiskovnega zakona objavite sledeči popravek: Pod zaglavjem „S čepovanske planote“ piše Soča v št. 140:

„Na klerikalnem shodu v Čepovanu je udrihal Grča po Fogarju, kako je z bogatel v družbi z Gorupom, ker odira kmeta z dacom. Grča je povedal, da je izvedel to od moža, ki ima s Fogarjem vsak teden opravila.“ Popravljaj, da po Fogarju nisem udrihal, niti kaj povedal, niti ga imenoval; rekel sem o Šavletu, da ima vzrok biti pri napredni stranki radi zaslužka pri dacu. — Grča.

Komentar prepustamo g. dopisniku.

Agitacija po farovškem receptu. — „Gorica“ je priobčila neko pismo, katero je pisal neki naprednjak prijatelju povodom volitev. Dasi je pismo, ako je prečitato, prav nedolžno, kriči vendar „Gorica“, da je to napredna agitacija po madjarskem receptu. Ali ta recept, ljubčki naši, ni nič proti agitaciji po farovškem receptu! Poslušajte in strmite nad tem pismom:

Blagorodni gospod Kavsi!

Z veliko zalostjo sem moral slišati, da občine Plužna ni še izmordilo sleparstvo tako imenovane „napredne stranke“, in da je letos zopet vkupljena z judeževimi groši, da voli jutri očitnega brezverca in največjega škodnika naše uboge dežele: dr. Tuma. — Slišal sem ob enem, da ste Vi nekaj voditelj te gonje. — To me je jako presenetilo. Skoraj ne bi bil verjel. A priče imam za to gotove. Kot človek, državljan in še posebej kot edini pastir Vam svetujem, da odstopite od te družbe in vrnete denar, koji ne prinese blagoslova, — odvrnite vendar vsaj Pluženci, koji sem vedno žel za poštene kristjane,

to grozno sramoto od naše fare in zapustite družbo, po kateri Vas je že glava bolela in Vas bode še nadalje gotovo. Nemsk pregovor pravi: Enkrat je človeško, a drugič — hudičev! Večina Tolminec oz. prebivalcev tolm. okraja se je zvedrila in obrnila hrbet sleparjem — naj-li bodo Pluženci še v drugo v tej družbi? — Izmodrite se, dokler je čas! — Če greste volit, volite vsaj onega poslanca, kojega bodo imeli na programu pošteni kršč. volilci, a pred vsem dr. Tuma ne in ne!

Upam, da ne bode te zavrgli mojega sveta oz. prošnje, ki izhaja iz prijateljskega srca. — V tej nadi sem

Ivan Nep. Vidmar
dekan.

Bovec 6/XII. 1901.

Kaj pravite k temu pismu? No, pa počakajmo, kaj reče sodnja, ker je vložena tožba proti temu vzoritnemu dekanu. — Za danes bi svetovali g. dekanu le to: naj malce pomisli na svojo prvo bližino; morda dobi tam kakega istinitnega sleparja in škodnika drugih?!

Ciril-Metodov koledar za leto 1902. Iz tiskarne Ant. Slatnarja v Kamniku smo dobili prav lično izdelan stenski koledar v primeri velikosti, z lepo in ukusno zunanostjo. Slička sv. Cirila in Metoda je čedna ter nas spominja še poleg napisa k dnevnim številkam, da naj vsakdo položi mal dar domu na oltar v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Na koledarju se nahaja tudi kronika družbe sv. Cirila in Metoda; na zadnji strani pa so kolkove lestvice in poštne stvari. Koledar je vsega pripravila vreden in je jako lep izdelek Slatnarjeve tiskarne.

Bralno in pevsko društvo „Ladija“ v Dovlanu bode imelo svoj letni občni zbor dne 15. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Volitev dveh pregledovalcev računov; 5. Volitev predsednika; 6. Volitev 6 odbornikov; 7. Morebitni nasveti in predlogi.

Listnica. — Velec g. pošiljalcu članka „Nekaj o združnem gospodarstvu“: Ta članek, kakor tudi ostale, spravimo v list do konca leta. Sedaj v zadnjem času smo imeli pač toliko opraviti z volitvami, da ni bilo mogoče, pečati se dosti z drugimi stvarmi. Pozdrav. —

Učinek praškega domačega mazila se pokaže posebno v tem, da se rane, pokrite s tem mazilom obvarujejo pred okuženjem ter zadržujejo pred komplikacijami vnetja ter zdravi brez bolečin lahko in hitro. Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornege zalagatelja v Pragi se vsled izvrstnega učinka uporablja povsod kot domače sredstvo ter se ga dobiva v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. 1

Razgled po svetu.

Körber o političnem položaju. — Tekom razprave o drugem čitanju proračunskega provizorija v drž. zboru v ponedeljek je govoril ministerski predsednik dr. Körber o političnem položaju. Izjavil je, da so vesti o namerovanem razpuščenju poslanske zbornice neosnovane. Omenjal je, da je na novoizvoljeni zbornici opazati sledi o minulih dogodkih in da treba že v naprej računati na večkrat pojavljajoče se prigodke, ki motijo mirno parlamentarno delovanje. Nasproti obtoževanju od strani Čehov je izjavil ministerski predsednik, da med vlado in nemškimi strankami vlada isto razmerje, kakršno je med vlado in drugimi večimi strankami. Vlada je vsakomur hvaležna, ki povspesuje parlamentarno delovanje, ne more pa nikakor opustiti svoje neodvisnosti, katere zagotavlja ob enem tudi parlamentu vladino nepristranost. Körber je nadaljeval, da vlada ni Čehom sovražna, temveč želi, da bi se v zbornico povrnil mir. Vlada ima neprestano pred očmi bodočnost države, ona hoče služiti tej bodočnosti in ve, da mora priti do miru, ve pa tudi, da mora priti do tega le potom treznosti in samozatajevanja, vsled čegar zahteva vlada od vseh strank nujneje nego kedaj prej — čednosti patrijotizma. Vladi se vsiljuje vprašanje, kaj je storiti, ako bo proces ozdravljenja parlamenta trajal predolgo. Konstitucionalni mehanizem priporoča razpuščenje zbornice, dokler ne bo voljena zbornica z drugim mišljenjem in večjim veseljem do dela. Če bi pa prebivalstvo začelo postajati nestrpno in bi zahtevalo radikalno kuro, in ko se že oglašajo glasovi v tem smislu, in bi bila torej vlada, pa bodi tudi najresnejša in najvestnejša, v nujnem interesu drž. prisiljena, poseči po ustavi, pa bi bila za vse čase razbremenjena in zavarovana proti obsodbi po zgodovini; da, ob gotovih okoliščinah bi jo morali proglasiti celo za rešiteljico države. Povzročitelju takega nasilnega čina, ubijalcu parlamenta, bi notranji glas vedno klical mea culpa. — Mi smo že videli propad jedne ustave in bi morali prepričati, da bi se ta dogodek ne ponovil. Vlada hoče storiti vse mogoče, da prepreči tako katastrofo, da vspostavi mir med narodi, da dvigne duševno in gmotno blagostanje ljudstva ter ugled in moč države. Govornik je pozivljval poslance, naj se ozirajo na drž. potrebe ter je zaključil svoj govor z besedami: „Ne stojte parlamenta krivim!“

V državnem zboru je bilo govora tudi o skandaloznih dogodkih v Vrešenu v Nemčiji proti Poljakom. Govorila sta Dzieduszycki in Daszynski ter obsojala nemško barbarstvo. Körber pa je menil, da se nimamo nič utikati v notranje zadeve Nemčije.

Protiv dvoboju. — Izšel je oklic odbora, ki je pričel akcijo protiv dvoboju. Ta odbor ima svoj sedež na Dunaju. Sestavljen je iz kakih 300 oseb najodličnejših krogov v celi državi. V okolici čitamo mej drugim:

V seji avstrijske zbornice poslancev dne 12. maja 1901. je njegov ekscelenc g. minister za deželno brambo FZM. grof Welsersheimb v svojem oficijelnem odgovoru na interpelacije, stavljene do vojne uprave, izrekel med drugim tudi nastopne besede:

„Moj apel se obrača do vseh, da se pridružijo na poti za pobijanje dvoboja“... „Revolucije ne pomagajo nič, ampak zgodi ti se morajo čini“... „Naj bi država in družba, sodelovala na tem, vojska gotovo ne bo proti temu, ona bi mogla le pozdravljati to in podpirati“.

Ta izjava ministrova, ki je, govore v imenu najvišje vojaške avtoritete, označil običaj dvoboja kakor „dvobojniško zlo“, posilja udeleženiim krogom družbe poziv, naj prednjačijo v pobijanju dvoboja.

Podpisani smatrajo za svojo dolžnost, da slede tej vspehduju, in izjavljajo s tem, da se iz razlogov, bodi razuma, bodi vesti, hočejo z vso zaresnostjo lotiti pobijanja tega družabnega zla, ki se sedaj tuji v širših krogih pripoznava kakor tako.

Pripoznavaje dejstvo, da čast posamičnika v obstoječih javnih napravah ne poseduje zadostnega varstva, in vzdrževaje pravico do obrambe pred žaljenji, ter do tega, da se, ako okoliščini zalitevajo, radi žaljenj zahteva zadoščenje, si v ta namen stavljajo podpisani, in oni, ki se jim še pridružijo, nalogo, da pripravijo pol zbolšanju zakonodaje v obrambo časti in si hočejo prizadevati, da se po možnosti uvedejo častna razsodišča in častni sveti, ki bi bili pripravi v to, da bodo na svoji časti uzaljenemu na način, ki bi odgovorjal sedanjim stopinj omike, nekrvavo preskrbljevali resnično zadoščenje, da ne bo več zaveden v to, da bi si sam z orožjem iskal takega zadoščenja.

Pametna akcija!
Deželni zbor istrski bo sklican najbrže takoj prve dni po novem letu, in sicer zopet v Koper.

Volitve v Dalmačiji. V torek so bili izvoljeni: 6 kandidatov hrvatske narodne stranke, 6 stranke prava, 6 Srbov in dva Hrvata „čiste“ stranke prava.

Kdo bo škof v Trstu? — Ljudje, o katerih smemo soditi, da so dobro informirani, nam zatrjajo, da se namestnik tržaški, ekscelenc grof Goëss, z avzema za imenovanje biskupa Flappa škofom v Trstu. In govori se, da je prevzvišeni v Poreču po dolgem obotavljanju izrekel pripravljenim vsprejeti eventualno imenovanje na skofovsko stolico v Trstu. „Ed.“

Pomnožitev armade. — Avstrijska vojna uprava hoče v prihodnjem zasedanju zahtevati, da se število vojakov pomnoži. Avstrijska in ogrska vlada sta že pritrčili dotičnemu načrtu vojnega ministra. Poslanci seveda nastopijo zoper to, ker je res čudno, kako more priti vojna uprava pred ljudski zastop s takšno zahtevo ob času, ko se stavi vijo predlogi za razoroženje.

Zveri v angleški Indiji so pokonciale leta 1900 neprimerno veliko ljudi. Zanimivo je, koliko človeških žrtev so pograbile v zadnjih 25 letih preteklega stoletja: tigri so umorili 942, volkovi 331, sakali 430, kače 22.393 oseb, leopardi, aligatorji, skorpionji itd. so pomorili v tem času 725.837 ljudi; na leto torej približno 29.000. Živine so zveri pograbile 81.890 glav. A tudi 17.250 zveri in 82.232 kač se je pomorilo. Seveda tu niso vštete one žrtve, za katere se ne ve.

V Južni Afriki. — Vrše se pozamezni manjši boji, ki so po večini le malega pomena. Poročajo, da preti celo Johannesburgu nevarnost od strani burških čet. Zadnje dni se je govorilo zopet o mirovnihi pogajanjih med Angleži in Buri, ali do miru ne pride menda poprej, dokler ne podležejo Buri.

Raznotero. — Otvoritev železniške proge Trst-Buje se izvrši prve dni meseca januarja prih. leta. — Ogerski defraudant Kecskemety, o katerem smo svoj čas obsirneje poročali, se nahaja baje na potu v Brasiljo. — V Karlovcu je poneveril mestni blagajnik Orešković svoto 10.000 K ter se vstrelil, ko je čutil bližajočo se roko pravice. — V Carigradu je vstrelil neki turški paznik na avstroogerskega konzula Hallerja ter ga ranil nevarno. Paznik pravi, da je imel Konzula za tatu tobaka.

Rnjževnost.

„Deutsch-russisches Wörterbuch“ in „Russisch-deutsches Wörterbuch“. — Sestavil Konstantin Andrejev. Dva dela, vsak po 13 pol, v oktavi, vezano; stane vsaki del 2 K 20 v. — V lepi priročni obliki in jako čedni vezavi je izdal Andrejev ta dva slovarja, katera obsezata 18.000 besed, ki so izbrane, ter jim je v glavnem namen vstreci praktičnim potrebam v vsakdanjem življenju. Vsem onim, ki se učijo rusčine potom memskega jezika, naj si naročajo ti dve deli v založbi A. Hartleben na Dunaju I, Seilerstätte 19.

Mlin v Prvačini. Frančeškin & Cjan.

Uljudno naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo prevzeli na svoj račun mlin v Prvačini z vsem preskrbljen, da lahko zagotavljamo točno in pošteno postrežbo.

V bližini mlina so tudi potrebni hlevi za živino, koja dovaža žito v mlin.

Svojim rojakom v okolici se prav toplo priporočamo

Frančeškin & Cjan.

Novo čevljarsko delavnico

je otvoril

COTIČ PETER

v Gosposki ulici št. 14

(tik zaloge pohištva gosp. A. Breščaka). Sprejema naročila vsakovrstnih čevljev bodisi finega ali navadnega izdelka po ugodnih cenah.

Gostilna

„Alla città di Gorizia“

v Gosposki ulici št. 19.

toči izvrstna bela in črna vina vseh vrst kakor tudi bruska in vipavska. — Ima izberno kuhinjo, da lahko postreže c. gostom z mrzlimi in gorkimi jedili o vsakem dnevnem času. Rojakom v mestu in na deželi se za obilen obisk najtopleje priporoča udani

Fric Šimenc.

Naznanilo.

Podpisani si usoja uljudno naznanjati slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da je otvoril

Novo krojaško delavnico

na Kornu št. 9.

Priporoča se toplo za mnogobrojna naročila Slovincem v mestu in na deželi udani

Franc Prezelj,
krojaški mojster.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatolne Most (Česko).

Dobra ura Rem iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrška je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetilje iz razstav ter tisoč priznatih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Boa iz kožuhovine od 95 kr. dalje
Voljeno zimsko šerpo 85
Bluze za žimo rute 140
Živalnice (modernej) 85
Srajce za gospodo 55
Kraavate 15
Dežalke 95

Za vsakega važnoi Ma pol zastojni

J. ZORNIK GORICA

Za vsakega važnoi Ma pol zastojni

Pozor!

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Urarske delavnice in popravilnico

ter zalogo ur

vseh vrst in velikostij, kakor žepne, naidne, budilke, ure z nihalom itd. nadalje

šivalne stroje najnovejših sistemov,

vse po zmernih cenah priporoča **Jakob Šuligoj,**

urar

Gosposka ulica štey. 25.

Vsako popravo ur jamči jedno leto, šivalne stroje za pet let.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPUS.

iz Richterjeve lekarny v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 30 h, kron 1-40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarny in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je pravičena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI. Elizabethgasse št. 5.

Prodajalnice jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružica (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Veliko zalogo

šivalnih strojev, dvokoles in slamoreznic

raznih sistemov prve angleške tovarne „Helical“

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Municipio št. 1

mehanična delavnica v Nunski ulici št. 16

kjer je bila prej prodajalnica.

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Stickerer).

Cene koles so v gotovini od 80 gld. naprej.

Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!

Se toplo priporočamo z odličnim spoštovanjem udan

SAUNIG & DEKLEVA.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnbergskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetiljke. — Rožni vencl. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 235-8

Samo 5 kron

stane 4 1/2 klg najfinejšega, pri izdelovanju poškodovanega, lepodišečega toaletnega mila in sicer dokler zaloga dopušča. — Razpošilja proti povzetju ali naprej poslanim zneskom A. Feith. Dunaj, V/2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Žrebanje nepreklicno

16. januarja 1902.

Loterija za gorka zatohišča

glavni dobitok 60.000 kron v vrednosti.

Srečke à 1 krono

priporočajo: **G. Gentili, V. A. Jona, Michelstädter & Comp. in A. Pincherle v Gorici.**

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloge v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta čisto železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Dr. Rosa balzam

za želodec

Pražko hišno mazilo

iz lekarny B. FRAGNER-ja v PRAGI

je splošno, že 30 let znano domače zdravilo, katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednem vporabljanju ojačuje prebavne organe in drži v pravem toku. Velika steklen. 1 gld., mala 50 kr. Za naprej poslani znesek gld. 9-28 se pošlje velika steklenica in mala za 75 kr. poštnine prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.

je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane, in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažujoče deluje na vročino ter bolečine. V skatljah po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več. Za naprej poslani znesek gld. 1-38 se pošlje 1/2 skatlja ali gld. 1-68 1/2 skatlja, ali gld. 2-30 1/2 skatlja, ali gld. 1-48 1/2 skatlja, poštnine prosto na vse postaje Avstro-Ogerske.

Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja, c. kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana 203, na voglu Spornicrove ulice,

poštem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironcoli. Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Odlikovana 1894.

Odlikovana 1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889. V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna zapolaga z mizarji, veččimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strugarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč za to napravljanih pečeh, ter se tvrdka drži gesla:

Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzojavni: Doljak — Solkan.